Vianočná štafeta

Kolektív autorov

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie
Komunita	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2019)

O knihe

Nápad Renáty Montmartre Bogdáni sa stal skutočnosťou. Komunita ľudí v Greenie knižnici vytvorila takúto jednoduchú, ale peknú zbierku. Prečo Vianočná štafeta? Odpoveď je veľmi jednoduchá – idú Vianoce a jednotliví autori spolupracujú cez poskytnuté slovo, ktoré sa musí využiť v poézii či próze. Výsledkom je tak desať diel od desiatich autorov.

Do knihy sa zapojili nasledovní autori: Renáta Montmartre Bogdáni, Zuzana Balašovová Donátová, Andrea Ferencová, Stanislav Hoferek, Kristina Hrušková, Tereza Hrušková, Pavel Sekerák, Mária Streicherová, Broňa Zelená, Zuzu Zuzula. Autorom obálky je Mária Streicherová.

Vianočná štafeta.....1
O knihe.....2
Stanislavovi z lásky.....5
Enkaustika.....6
Čo vy na to?.....8
Vianočný príbeh.....9
Vánoční pouť.....13
Kalamita.....15
Cvrček na snehu.....17
Ozvena.....19
Snehová vločka.....20
Cinkavá.....21

Stanislavovi z lásky

Renáta Montmartre Bogdáni

Slovo *Pterodaktyl* dodal Stanislav Hoferek

Na Vianoce čo mi treba?
Kúsok lásky, bochník chleba
Trochu tepla pri kozube
Žiadne gestá samoľúbe

Netreba mi obdiv sveta
Pterodaktyl už nelieta
Collini už v zemi hnije
Čo objavil fosílie
Vtákojašter skamenený
Ryby žral, no už tu neni
Nehľadajme teraz kosti
S láskou uvítajme hostí

Čo nám radosť, pokoj nesú
Ľudské teplo, nie noblesu

Enkaustika

Stanislav Hoferek

Slovo *Enkaustika* dodala Renáta Montmartre Bogdáni

Chladné sny a chladnejšie dotyky
má ten, kto mrzol pred Billou
utekal na mieste, asi pred nikým
zahrieval sa len kapucňou sivou

Už má zapísané všetky darčeky
aj pre uja Imra z Rožňavy
on a Vianoce, to je súboj odveký
tak sa vyzbrojil pokrývkou hlavy

Keby mal nástroje na *enkaustiku*
keby mu Dunčo nezhabal zapaľovač
už by nadával na všetkých pýchu
možno aj na predvianočnú Slovač

Je mu aj ľúto toho úbohého kapra
ktorý pláve pomedzi ľadové kryhy
ale čo už. THIS IS SPARTA!
Vráti sa z nákupov šedivý?

Macko tej a ponožky tomu
namiesto mien len zámená
kladivo, aké má boh hromu
na neho je akcia skončená

Čo vy na to?

Zuzana Balašovová Donátová

Slovo *Nudapláž* dodal Stanislav Hoferek

Sme neprirodzení v oblekoch súčasného sveta,
sme uniformní v správaní, sťa spoločenská diéta,
sme poučení cez informačné siete,
sme roztopašní v nákupoch i lákadlách, veď viete.
Pravidelne cez vianočné sviatky
zapotia sa lekári, aj keď je deň radostný a krátky.
Z novín aj éteru správička zneje,
nedávajte šteniatka pod stromček, ale aj tak sa to deje.
Že farebné výbuchy kynožia vtáky, zvieratá,
však každým rokom niekoho zraní petarda.
Sme požívační a mysliaci len na seba.
Život nie je na *nudapláži*.
Zloby je dosť, viacej nám jej netreba.

Vianočný príbeh

Zuzu Zuzula

Slovo *Krb* dodala Zuzana Balašovová Donátová

Vianočný príbeh nastal vtedy, keď my sme obehovali všetky nákupné centrá, či sa naháňali niekde po obchodoch hľadať všetky darčeky, ktoré boli potrebné k Vianociam. Kto my? Proste ľudia z celého sveta.

Je to úsmevné, keď sa zamyslíme, že čo je v tejto dnešnej dobe dôležité: DARČEKY A PENIAZE.

Rozpoviem Vám jeden krásny príbeh:

V malebnej dedinke, kde sa stretáva západoslovenský kraj so stredoslovenským leží jedna malička dedinka s tisíc obyvateľmi. Zvláštnosťou na tejto dedinke je, že na Vianoce chodia zdobiť stromčeky susedom. Ale nie v každom dome ste našli stromček, lebo ľudia začali zdobiť ovocné stromy v záhradách, vešať gule či retiazky po slivkách, hruškách či jabloniach.

Tento rok sa tam prisťahovala nová rodina do posledného domu na hlavnej ulici. Dom asi zdedili po rodičoch či prarodičoch, lebo to už bola storočná chalúpka, ktorá tak pusto ležala roky na konci ulice. Chátrala deň čo deň, rok čo rok. A asi tak pred týždňom som zbadala sťahovaciu službu, ktorá vyložila všetky veci pred týmto domom. Dievčatko pôsobilo veľmi vystrašene a tá pani nebola zhovorčivá a bála sa poriadne okolitých ľudí. Ako keby nepatrila sem. Ako keby sa jej zrútil svet a nevedela kam sa podieť. Dnes je 23teho decembra, kde každý sa naháňa za niečím, nakupovať posledné veci, lebo bude dva dni zavreté a dôjde „Sodoma Gomora“ na Slovenskú republiku, ako to dnes hlásili ráno v rádiu. V tomto dome sa nič nedialo.. Žiaden strom, žiadne zdobenie, žiadne Vianoce. Dievčatko začalo chodiť do novej školy, ale videlo sa mi nejaké bledé, či ako to mám opísať chorľavé. Kašlalo a ťažko sa jej dýchalo. Ako kráčalo každé ráno okolo mojich okien,

pozorovala som jej pohľady. Nesledovalo okolie, nesledovalo nič... Ako keby Vianoce pre toto dieťa neexistovali. V jedno ráno, keď som musela odhrabovať sneh, lebo v noci pani Perinbaba roztrhala všetky svoje vankúše, toľko snehu sa nakopilo pred garážou, som ju zbadala. Išla.. kráčala, bolo počuť tlmivý zvuk snehu, ako sa odráža od topánok. „Dobré ráno.“ pozdravila som sa smelo, nevediac, či nejaká odpoveď dôjde. Nedošla, však, čo očakávam od dieťaťa, čo sa bojí všetkého, aj toho okolia, keď pozerá do zeme. „Ako sa voláš?“ pýtala som sa ďalej v nádeji, že možno odpoveď príde.

Zdvihla hlavu, pozrela na mňa uplakanými očami a snažila sa prestrieť úsmev na svojej tváričke. Nevedela ho ukázať, len slzy sa ronili ako také kropaje pri topení cencúľov.

„Prečo plačeš dievčatko? Prečo tak trpko nariekaš? Ublížil ti niekto?“

„Prepáčte, nesmiem sa rozprávať s cudzími ľuďmi, mama mi to zakázala. Musím už ísť ďalej.“

Zložila hlavu k zemi a kráčala ďalej ako predtým. Ako keby nikoho nestretla a išla tým istým krokom, tou istou cestou do školy.

Zostala som nehybne stáť s lopatou pred garážou a spomenula som si na tie ťažké slzy, na ten smútok v očiach, čo mi teraz zničil deň pred Vianocami.

Rozhodla som sa ísť a zazvoniť na zvonček na tomto dome. Aj keď pochybnosti ničili moje vnútro, musela som spraviť tento krok. Potlačila som zvonček zamrznutými prstami. Vo dverách sa zjavila postava vo vyťahanom svetri a kričí : „ Čo tu chcete?“

„Prepáčte, chcela som sa spýtať, či je všetko v poriadku, som vaša suseda dva domy od vás.“

„A prečo by nemalo byť v poriadku, však vidíte!“ odvrkla nevrlým hlasom.

„Viete, stretla som ráno vašu dcéru a plakala. Celú cestu sa díva do zeme a plače. S nikým nerozpráva, len ide blúdiac do školy.“

„Čo sa staráte do mojej dcéry? Ja sa tiež nestarám do vás!“

Vedela som, že to je zbytočné. Opustila som priedomie domu a vrátila sa ďalej odpratávať sneh. Bolo mi smutno, že taká bezočivá žena je moja suseda a keď má niekto záujem, ešte aj tak je na neho človek odporný.

Ako som varila, myšlienky neprestávali myslieť na to malé dievčatko. Vedela som, že mám ešte jeden možno posledný pokus, keď pôjde zo školy. Vedela som, že o druhej chodievala zo školy. Videla som ju na rohu ulice a čakala som, pokým sa priblíži bližšie.

Blížila sa takým istým krokom ako dnes ráno. Postavila som sa jej do cesty tak, aby musela zastať presne pred mojimi nohami.

Zastala a cítila som, ako sa zachvela pred tým zastaním. Jej ruky boli zamrznuté bez rukavíc, kabát bol tenký na túto zimu a čiapka u nej nenašla miesto.

„Ahoj, skúsim ešte raz ako sa voláš? Viem, ráno si mi vravela, že nemáš hovoriť s cudzími ľuďmi, veľmi ma mrzelo, keď sa ťa ráno videla roniť slzičky.“

„Teta, prepáčte, ale poviem vám to teda, plačem pre moju mamu, lebo plače už veľa nocí. Nevedeli sme, kam sa podejeme a teraz nemáme žiadne kúrenie a ani peniaze na drevo či uhlie, vidím ju, ako sa snaží ma hriať vlastným telom v noci, aby sme nezamrzli...“

„Bože, to je hrozné.. To mi je ľúto..“ moje oči sa zaleskli tiež malými slzami smútku.

„Nepovedala si mi, ako sa voláš?“

„Elenka a bývame tu týždeň, to je dom po maminej kamarátke, ktorá sa nad nami zľutovala, aby sme mali nejakú strechu nad hlavou. Mama hľadá prácu, ale vyžiť so 150 eur na mesiac je málo. Ja radšej budem chodiť v tenkom kabáte a deravých čižmách, ako vidieť mamu takú smutnú.“

Tak som ju chcela v tom momente silno pritisnúť k mojej hrudi, aby aspoň na chvíľku cítilo teplo lásky.

Obišla ma tichým hlasom a išla smerom k domu, neotočila sa, kráčala priamo k bránke.

Vrátila som sa domov, obvolala všetkých susedov, porozprávala im tento smutný príbeh a sused od vedľa zalarmoval môjho muža a vybrali sa do mesta autom. Ako sa vrátili, viezli na vozíku *krb* a drevo.

Zazvonili na zvonček, vyšla žena s upätým pohľadom na nich a spýtala sa: „Čo si prajete?“

„Prepáčte moja žena tu doobeda u vás zvonila a potom náhodou stretla vašu dcéru, ktorá jej vyrozprávala príbeh, čo sa vám stalo. Len sa na ňu prosím nehnevajte a rozhodli sme sa ako dedina zložiť tento rok pre vás na darček. Nech sa páči nový krb a drevo na celú zimu.“

Žena sa zakoktala, nevedela nájsť slova a v tom momente vybehlo dievčatko z dverí.

„Mami, kto zvonil? Poštár?“

„Áno Elenka, poštár, ktorý nosí darčeky. Aj pre nás priniesol velikánsky dar. Teplo domova.“

Žena objala obidvoch mužov tak silno, až stratili skoro svoj dych. Plakala až tak, že slzy padali na zem a vytvárali ľadové jazierka pred nohami.

„ĎAKUJEM“

„Len to vám viem ponúknuť, nič iné nemám, len moju dcéru...“

Chlapi vyložili krb, položili ho do miestnosti spálne a zakúrili do neho. Teplo a svetlo oranžových plameňov rozžiarili miestnosť. Áno, ani ten stromček tam nechýbal, lebo stromčekom sa stal tento zázrak.

„Mami, to je najkrajší darček k Vianociam – TEPLO NAŠEJ IZBIČKY.“

Ten úsmev a šťastné oči boli zosobnením velikánskej radosti. Objala obidvoch ujov, čo tam pri nej stáli tak silno, že ju pohladkali po hlave.

Susedia na štedrý deň priniesli z každého domu dobroty pre nich a aj broskyňa, čo stála pred oknami bola ozdobená striebornými guľami.

Takže Vianoce mohli prvýkrát začať pre Elenku tak, že od toho dňa pozerala do okien a sledovala okolie a tešila sa každému ľudskému pohľadu.

Vánoční pouť

Tereza Hrušková

Slovo *Fujavica* dodala Zuzu Zuzula

Byl den,
ten, kdy každý tvor plesá
a noc, kdy *vánice* přichází z lesa
a on stál na kraji horského plesa.
Hleděl do hlubin.

Přišel čas sváteční,
klid a mír krajinu zahalil,
ze svárů stal se jen bledý stín
a on vstal.

Kolem vločky sněhové padaly,
děti dárečky hledaly
a skřítek Tomte se jen smál,
zatímco on kráčel nedbaje kam.

A přesto věděl, že nesmí zastavit,
jeho stopy v závějích zůstaly
a on náhle vnímal všechnu krásu světa,
prozřel,

byl na samém kraji světa
a věděl, že tady býti má
už našel cestu,
již věděl kam.

Kalamita

Andrea Ferencová

Slovo *Závěj* (sněhová) dodala Tereza Hrušková

Idem domov
Kalamita
Vietor fúka
A sneh lieta

Všade *závej*
Všade kopa
Po koľajách
Ani stopa

Auto fučí
Stierač stiera
Dovedie ma
Domov viera?

A či v aute
Budem spať?
Neradno sa zahrávať

So životom
Krehký je
Nech ma anjel zaveje

Radšej domov
Kde teplo je
Kde rodina ma zahreje.

Cvrček na snehu

Maria Streicherova

Slovo *Nátura* dodala Andrea Ferencová

Sneh je jeho zrada.
Zmrznutý sláčik
do záveja padá.
Tóny sa menia na kopije.
Nátura pevca
ešte žije.

Husličky
mrznúc
chytajú dych.
Doletný sen
znáša sa do tích.
Krídelce netrie o krídelce.

Ozvena
nemá čo
vychytiť.
Vločky sa menia na chuchvalce.
Telo sa núti necítiť.
V záveji
uviazla piesenka.
Život
je ako podenka.
Cvrčkov či človečí?
Prikrytý snehom.
V domnelom bezpečí.

Ozvena

Pavel Sekerák

Slovo *Ozvena* dodala Maria Streicherova

Raz, razz, razzz, razzz…
Ozýva sa hlas, hlass, hlasss…
A za nechtami mráz, mrázz, mrázzz,
štípe ako ďas, ďass, ďasss...

Snáď, snáď, snáď, snáď…
nebudem sa báť, báť, báť…
Na vrchole stáť, stáť, stáť…
A veselo sa smiať, smiať, smiať...

Zatiaľ však len blúdim tmou, tmou, tmou…
Aj keď mal by som byť teraz s ňou, s ňou, s ňou…
Uväznený som v podzemí, podzemí, podzemí…
Bez nároku odmeny, odmeny, odmeny…

Snehová vločka

Broňa Zelená

Slovo *Poklad* dodal Pavel Sekerák

Na noštek mi cinkla snehová vločka,
začalo snežiť, prituhlo troška.
V teple domova sa na sneh krajšie hľadí,
v duchu si spomínam na svoje "mládí".
Na to nekončiace šantenie sa v snehu cez prázdniny,
na večerné prejedanie sa bez najmenšej viny,
na hŕbu rozprávok, čo som hltala pohľadom
a na vyrábanie Betlehému s tatinom.

Keď prišiel čas štedrej večere
a zazvonil hlas zvončeka,
so zatajeným dychom som pri okne stála a čakala,
či neuvidím na oblohe sane a Mikuláša.
Po chvíli som sa nenápadne na stromček obzrela,
a zbadala darčeky s *pokladmi* iba pre mňa.
Rozžiarili sa moje úprimné detské očká,
nevinnosti a lásky vo mne pribudlo troška.

Pre tieto spomienky a krásne okamihy,
milujem Vianoce v kruhu svojej rodiny.

Cinkavá

Kristina Hrušková

Slovo *Roľnička* dodala Broňa Zelená

Zvoní, cinká, cinká, zvoní
Copak se ti hlavou honí?

Cinká, zvoní, *rolnička*
Je v ní skrytá písnička

Písnička o ledu
O sněhu, o tichu,
O lásce, o víře
O teplém kožichu

Písnička o přáních,
O snech a doufání
Úsměvech ve tvářích,
Co smutek zahání

Písnička vánoční
Veselá, jiskřící
Jako ta rolnička
Do ticha zvonící